

## EKITABO KY' ESEZA Enyanjula

Ekitabo kinu eky'Eseza kitumula oku ngeri aBaisirairi ababbairi omu buwambe omu kyalo ky'e Paasiya egibasuniremu obununuli okuzwa omu bwezye bw'omulabe eyabbairi ategekere okubajigirica. Newankubbaire ng'eriina lya Kibbumba tibalitumulaku omu kitabo kinu eky'Eseza, era kitegerekeka kiti oKibbumba niye eyabanunwire omu ntegeka eyo nandi ni babaita bonabona. Mpaawo amaite eyawandiikire ekitabo kinu eky'Eseza.

Ebintu ebyabire nga bibbaawo ebibasonzola omu kitabo kinu eky'Eseza, biraga okukolanga omukolo ogw'eKiyudaaya ogwa Pulimu engeri egigwatandiikiremu. OMumereki bati Kamani yakolere entegeka okujigirica aBayudaaya. ABaisirairi n'aBamereki babbaire n'endibo kasookeede aBaisirairi babbaire batambwire ni babita omwidungu okutuuka omu kyalo oKibbumba ekiyabbairi abasuubizire. Kumpi mu kiseera kinanyereekyo oKamani ekiyabbairi ategekeramu okujikirica aBayudaaya, niye Eseza, iye eyabbairi oMuyudaaya, oweyasuukire onabagereka w'e Paasiya. Olw'amalabuki g'omuntu oyo amuliku olulyo oMoludekaayi, Eseza yayezerye okukaisya entegeka ya Kamani. Oluzwanyuma lw'aBayudaaya okuwangula abalabe baabwe, oMoludekaayi yabakobere okukola

omukolo gw'obuwanguli obwo. Eyo niiyo engeri aBayudaaya egibatandiikiremu okukolanga omukolo ogwo ogwa Pulimu.

**Ebiri omu kitabo kinu omu bumpi:**

1. Ensuala (1-2) giraga engeri Eseza egiyasuukiremu onabagereka w'e Paasiya.
2. Ensuala (3-7) gitumula engeri oKamani egiyategekeremu okujigirica aBayudaaya era ni bamwita olwa iye okutegeka ekintu ekyo.
3. Ensuala (8-10) gisonzola engeri aBayudaaya egibawangwire abalabe baabwe era ni batandiika okukolanga omukolo gwa Pulimu.

*Okabaka Akaswero atoola oVasuti oku bwa nabagereka*

<sup>1</sup> Lumo wabbairewo okabaka ogubeetanga bati Akaswero, eyafuganga amatwale 127 okuzwera nakimo e Buyindi okutuuka e Kuusi.

<sup>2</sup> Omu kiseera eky'obufugibwe, Akaswero yafuganga ng'asinzirira oku ntebeye ey'obwakabaka eyabbanga omu kibuga ekikulu oSusa eky'e Perusiya.

<sup>3</sup> Awo okabaka oyo Akaswero, omu mwanka ogwokusatu ogw'obufugibwe, n'asumbira abafugibe bonabona n'abantu abandi bonabona ab'ebitiisya embaga. Abeekubbemberi b'amaje g'ekyalo ky'e Perusiya n'e Mediya, n'abafugi n'abeekubbemberi b'amatwalege, bona babbairewo.

<sup>4</sup> Okabaka n'amala emyeri mukaaga ng'abalagisya obusunibwe obubitiriri n'ekitiisya ky'obwakabakabwe.

<sup>5</sup> Emyeri egyo omukaaga owegyawoireku, okabaka n'asumbira abantu embaga ni balya okumala enaku musanvu. Embaga eyo yabbaire y'abantu ab'ekitiisya n'abayejere, era yagigabuliire mu misaale gy'omu luuga lw'omu lubirirwe omu kibuga ekikulu oSusa.

<sup>6</sup> Omu luuga olwo babbaire batimbiremu entimbe enjeru n'egya bbululu egibakolere omu lugoye olubeeta lineni. Era entimbe egyo babbaire bagisibire n'emiguwa emyeru n'emitukuliikiriri egibakolere omu wuuzi ensa egya lineni, era nga bagisibire n'empeta egy'efeeza oku mikiiko egyabbaire oku ebikondo ebibakolere omu mabbaale aganyirira. Wabbairewo ebityamo eby'ezaabbu n'eby'efeeza ebibabbaire bateekere oku mabbaale amaalirire ag'enjabulo era ag'ebbeeyi.

<sup>7</sup> Ebyokunywa babigabuliire mu bikopo ebyenjabulo eby'ezaabbu, nga mpaawo ekifaanana n'ekiinaye, era okabaka yagabwire ebyokunywa ebyo bingi ino, okusinzirira oku kwezyakwe.

<sup>8</sup> Olw'ekiragirowo kya kabaka, nabuli mugeni yanywanga bungi obwayezya, olw'okubba okabaka yalagiire abaweererya bonabona ab'oku mbaga, okugabira nabuli moiza obungi bw'ebyokunywa omuntu oyo ebyataka.

<sup>9</sup> Omu kiseera ekinanyere ekyo, onabagereka oVasuti yena yabbaire ali kugabula abakali embaga omu lubiri olwo olwa kabaka Akaswero.

<sup>10</sup> Oku lunaku olwomusanvu olw'embaga,

okabaka oweyanywire omwenge n'acemuka, nayeta abalaawe omusanvu abamuweereryanga ng'abo niibo: OMekumani, n'oBbizusa, n'oKalubona, n'oBbigusa, n'Abbagusa, n'oZesali, n'oKalukasi,

<sup>11</sup> n'abatuma okwaba okweta onabagereka oVasuti, aize e gyali ng'azwaire enguleye ey'obwanabagereka; iye okabaka alage abakungube n'abagenibe bonabona obusiipoonobwe iye oVasuti. Yatakire okukola ekyo olw'okubba onabagereka yabbaire mukali asikiriza amaiso okumubona.

<sup>12</sup> Neye abalaawe abo owebaabire bakobera onabagereka oVasuti okabaka ekyabatumire, onabagereka n'agaana okwaba. Awo okabaka n'aizula obusungu n'obulwa.

<sup>13</sup> Engeri egiyabbaire mpisa ya kabaka okwebuulyangaku abakugu omu by'amateeka n'ebiragi, yayetere abawi b'amalabuki, olw'okubba niibo ababbaire bamaite ekyasaaniire okukola omu nsonga eyo.

<sup>14</sup> Abeyayetere babbaire niibo banu: OKalusena, n'oSesali, n'Adimasa, n'oTalusisi, n'oMeresi, n'oMalusena, n'oMemukani, ibo abeyakiranga okwebuulyaku. Abakulu abo omusanvu babbaire b'omu bufugi bw'e Perusiya n'e Mediya. Era babbaire niibo abakiika n'okabaka era nga niibo abakirira nakimo okubba n'ebifo ebikulu omu bwakabakabwe.

<sup>15</sup> Okabaka n'ababuulya ati, "Okusinzirira okwiteeka, onabagereka oVasuti bali n'okumukola niki, owemba mmutumiire abalaawe okumweta kaisi nandi n'agondera ekiragi kyange nze

okabaka Akaswero?”

<sup>16</sup> Awo oMemukani n’airamu ng’ali omumaiso ga kabaka n’abakungube ati, “Onabagereka oVasuti akolere ekintu ekyo kibbikibbi, era takikolere ku kabaka yenkani, neye n’oku bakungu ba kabaka bonabona era nabuli musaiza omu matwale gonagona aga kabaka Akaswero.

<sup>17</sup> Eneebitya ya nabagereka eyo eyaba okuwulikikana eeri nabuli mukali, era abakali baaba okutandiika okunyoomanga abaibawaabwe, nga bakoba bati, ‘Okabaka Akaswero yatumire beete onabagereka oVasuti okwaba egyali, oVasuti n’agaana.’

<sup>18</sup> Abakali b’abakungu ba kabaka omu Perusiya n’oMediya, owebakiwulira ng’onabagereka oweyeebitirye, n’olunaku olunanyere lunu, baaba kwebitya eeri abakungu ba kabaka mu ngeri nanyere eyo. Abakali baabba tibakaali bawa abaibawaabwe ekitiisya, era abaibawaabwe baabbanga babasunguwalira olwekyo.”

<sup>19</sup> “N’olwekyo, owekubba kusiima kwa kabaka, awuluce ekiragiro era bakiwandiike omu mateeka ga Perusiya n’oMediya, era tibakicuusanga enaku gyonagyona, nga kikoba kiti, ‘Onabagereka oVasuti tairangayo okuboneka omumaiso ga kabaka Akaswero. Era ekifookye eky’obwanabagereka, okabaka akiwe omukali ogondi akiraku oVasuti.’

<sup>20</sup> Awo eiteekalyo kabaka owebalibunisya omu bufugibwo bwonabwona, omu bwakabakabwo bunu obunene obutyo, nabuli mukali yaawanga

oibaaye ekitiisya, oibaaye ooba musuni ooba mudoobi.”

<sup>21</sup> Okabaka n’abafugibe ni basiima ekiseego ekyo, atyo okabaka n’akola ng’oMemukani oweyateesere.

<sup>22</sup> Eiteeka eryo ni baliweererya mu buli kitundu ekiri omu matwale ga kabaka, omu lutumu n’omu mpandiika eya buli kitundu, kyezesye nabuli musaiza okufuga omu kisitokye era n’okukolesya olutumulwe.

## 2

### *Eseza bamusuuca onabagereka*

<sup>1</sup> Oluzwanyuma lw’ebyo, okabaka Akaswero oweyamalire okwikaikana obusungu, n’aseega oku kikole oVasuti ekiyakolere n’okwiteeka eriyabbaire amuwuluciryeku.

<sup>2</sup> Awo abawi b’amalabuki ibo abaweererya ba kabaka, ni bakoba bati, “Banoonerye okabaka abaala abasipoono era nga baguna.

<sup>3</sup> Oleke okabaka alonde abakungu mu buli kitundu eky’amatwalege, basoloojerye omu nyumbaye ey’abakali omu kibuga ekikulu oSusa, abaala bonabona abasipoono era abaguna babakwatisye oKegayi omulabiriri w’abakali nago era omuweererya omulaawe owa kabaka, era bawe abakali abo ebyokweyonja.

<sup>4</sup> Awo omwala eyakirira nakimo okusangaalisya okabaka, niiye eyasuuka onabagereka omu kifo kya Vasuti.” Okabaka n’asiima amalabuki ago era n’agakoleraku.

<sup>5</sup> Atyanu omu kibuga ekikulu oSusa, mwabairemu omusaiza oMuyudaaya eriinalye bati

Moludekaayi ow'omu kika kya Bbenyamini, eyabbaire omutaane wa Yairi, oYairi omutaane wa Semeeyi, oSemeeyi omutaane wa Kiisi.

<sup>6</sup> OMoludekaayi yabbaire moiza kwabo okabaka oNebbukaduneeza ow'e Bbabbulooni abeyatwaire omu buwambe okuzwa omu Yerusalemi, n'oYekoniya okabaka w'e Buyudaaya.

<sup>7</sup> OMoludekaayi yabbaire n'omwala ng'eriinalye niiye Eseza, neye ng'eriinalye ery'oLwebbulaniya niiye oKadaasa. Oiteeye w'Eseza yabbaire iteeye wa Moludekaayi omuto. Omwala oyo yabbaire musipoono omu nkulaye era ng'asikiriza amaiso okumubona. Era ababyairebe owebafiire, oMoludekaayi n'amutwala n'amupiita ng'omwalawe nakimo.

<sup>8</sup> Owebalangiriire eiteka lya kabaka, ni basolooja abaala bangi ni babaleeta omu kibuga ekikulu oSusa. Mwabo n'Eseza yena mubamuleeteire. Era yena ni bamuteeka omu lubiri, ni b'amukwatisya oKegayi eyabbaire alabirira abaala nago.

<sup>9</sup> Omwala oyo n'asangaalisya ino oKegayi, n'abba mutake egyali. OKegayi tiyalwire, n'atandiika okumulabirira, ng'amuwa ebizigo by'okwesiiga, n'okumuwanga ebyokulya eby'enjawulo. N'amuteeka omu kifo ekikira obusa omu nyumba ya kabaka ey'abakali, n'amuwa abaala musanvu abebalondere mwabo ab'omu lubiri okumuweereryanga.

<sup>10</sup> Eseza yabbaire tatumulanga eigwangalye, waire ekisito omwazwera, olw'okubba

oMoludekaayi yabbaire amusisiitiire  
okubisirikira.

<sup>11</sup> Nabuli lunaku, oMoludekaayi  
yeebityabityanga okumpi n'oluuga lw'enyumba  
ey'abakali e gibagonanga, ayeze okumanya  
Eseza ng'owaali era n'ebimufaaku.

<sup>12</sup> Atyanu olugobo olwa buli mwala okumut-  
wala eeri okabaka Akaswero owerwabbanga  
lukaali okutuuka, omwala yamalanga omwanka  
mulamba, nga bamuyonja ng'eiteeka oku bakali  
abo overyabbaire. Emyeri mukaaga nga ba-  
musiiga amafuta aga kaloosa agebeeta omiira,  
kaisi emyeri egindi omukaaga nga bamusiiga  
ebyakalifuwa, era n'ebyakaloosa ebindi ebikola  
oku bakali.

<sup>13</sup> Omwala oweyaabbanga ayaba eeri okabaka,  
yaabanga mu ngeri enu: Ekintu kyonaky-  
ona ekiyatakanga, bamuwanga ng'azwa omu  
nyumba eyo ey'abakali, n'ayaba nakyo omu  
lubiri lwa kabaka.

<sup>14</sup> Bamutwalanga e wa kabaka igulo, kaisi  
amakeezi ni bamutoolayo, ni bamutwala  
omu nyumba egendi ey'abakali abandi aba  
kabaka, ni bamukwatisya oSaasugazi omulaawe  
okubalabiriranga. Omwala tiyakanganga e wa  
kabaka, okutoolaku ng'okabaka amusiimire  
n'amutumisya ng'abbutwire liina.

<sup>15</sup> Olugobo lw'Eseza olw'okwaba eeri okabaka  
owerwatuukire, Eseza nago omwala w'Abbikairi  
oiteeye wa Moludekaayi omuto, oMoludekaayi  
oguyapiitiire ng'omwalawe nakimo, mpaawo  
ekiyasabire, okutoolaku ebyo oKegayi omuweer-  
erya omulaawe owa kabaka, era eyabbaire al-

abirira abakali nago, ebiyamukobere okwaba nabyo, era nabuli eyamuboinuku yamusiimire.

<sup>16</sup> Batwaire Eseza eeri okabaka Akaswero omu lubiri mu mweri gweikumi, omweri ogubeeta Tibbesi, omu mwanka gwomusanvu ogw'okufugakwe.

<sup>17</sup> Awo okabaka n'ataka Eseza okukiraku abakali bonabona. N'amusiima era nabba mukoda egyali okukiraku abaala abandi bonabona abaguna. Atyo n'amuzwalisya engule y'obwanabagereka, era n'amusuuca nabagereka omu kifo kya Vasuti.

<sup>18</sup> Awo okabaka n'asumbira Eseza embaga enene eyabbaireku abakungube bonabona, n'abaweereryabe. Okabaka n'alangirira olunaku olwo okubba lw'okuwuumula omu matwalege, era n'alugabiraku n'ebirabo bingi, okusinzirira okubugabibwe.

*oMoludekaayi azuula olukwe lw'okwita ok-abaka*

<sup>19</sup> Awo abaala abaguna abo owebabaire bakumbaine omulundi gwokubiri, oMoludekaayi yabbaire atyaime oku geeti y'olubiri lwa kabaka.

<sup>20</sup> Neye Eseza yabbaire tatumulanga ekisito omwazwera, waire eigwangalye, olw'okubba oMoludekaayi yabbaire amusisiitiire okutakoberaku omuntu kadi moiza. Eseza n'amugondera na mwekyo kyona, ng'oweyamugonderanga omu butobuto, ng'akaali ali omu kisitokye.

<sup>21</sup> Omu kiseera ekyo, oMoludekaayi ng'atyaime oku geeti ya kabaka, ababiri oku

baweererya abalaawe abaweererya ba kabaka, oBbigusana n'oTeresi ababbaire abakuuma oku geeti, ni basunguwala, ni basala olukwe okwita okabaka Akaswero.

<sup>22</sup> OMoludekaayi n'azuula olukwe olwo, n'alukoberaku onabagereka Eseza, Eseza n'akobera okabaka omu liina lya Moludekaayi.

<sup>23</sup> Owebanonenkereirye, ni bazuula nga kitu-uce. Abasaiza abo bombi ni babaanika oku kalabba. Ni bakiwandiika, ng'okabaka abona, omu kitabo eky'ebibbaawo nabuli lunaku.

### 3

*OKamani asala olukwe okujigirica aBayudaaya*

<sup>1</sup> Ebyo owebyawoire, okabaka Akaswero n'akulya oKamani. OKamani eyabbair omutaane wa Kameedasa, ow'omwibyaire ly'Agagi, n'amukulya era n'amusuuca okubba ow'ekitiisya okukiraku abakungu abandi bonabona.

<sup>2</sup> Abakungu ba kabaka bonabona ababbair oku geeti ya kabaka, ni bakomeranga oKamani amazwi okumuwa ekitiisya, ng'okabaka oweyabbair alagiire. Neye oMoludekaayi n'agaana okukomeranga oKamani amazwi, waire okumuwa ekitiisya.

<sup>3</sup> Awo abakungu ba kabaka ababbair oku geeti ni babuulya oMoludekaayi bati, "Lwaki ojeemera ekiragiyo kya kabaka?"

<sup>4</sup> Atyanu ni wabitawo ekiseera nga bamukoba nabuli lunaku, neye n'agaana okubawulira. N'olw'ekyo ni bakobera oKamani, okubona

nga yaguminkiriza empisa gya Moludekaayi, olw'okubba oMoludekaayi yabbaire abakobeire ati Muyudaaya.

<sup>5</sup> OKamani oweyaboine ng'oMoludekaayi tamukomera amazwi waire okumuwa ekitiisya, n'asunguwala ino.

<sup>6</sup> Era oweyakitegeire ati oMoludekaayi Muyudaaya, n'amalirira okutaita oMoludekaayi yenkani, wazira n'okujigirica abantu ba Moludekaayi, nga niibo aBayudaaya bonabona abali omu bwakabaka bw'Akaswero bwonabwona.

<sup>7</sup> Omu mwanka ogweikumi na mibiri ogw'obufugi bwa kabaka Akaswero, omu mweri ogusooka, ogubeeta omweri ogwa Nisaani, oKamani n'alagira okukubba akalulu, ako akebeeta oPuli, okubona olunaku n'omweri, ogw'okujigiriciryamu aBayudaaya bonabona omu lunaku olumo. Olunaku lwabbaire lweikumi na isatu, omu omweri ogweikumi na mibiri igwo omweri ogubeeta Adali.

<sup>8</sup> Awo oKamani n'akoba okabaka Akaswero ati, "Waliwo eigwanga ly'abantu erimo erisaalaine ni libuna omu bantu, omu bitundu byonabyona eby'obwakabakabwo. Amateeka gaabwe, g'enjabulo oku g'abantu abandi bonabona, era tibakwata amateekago. N'olwekyo tikigasa iwe kabaka okubaguminkiriza.

<sup>9</sup> Singa owekubba kusiimakwo kabaka, obitye eiteeka eriragira babajigirice. Ekyo owewakikola, njaba okuleeta omwigwanika ly'obwakabaka etalanta egy'efeeza 10,000

ngikwatisye abo abalabirira emirimo  
egy'obwakabakabwo."

<sup>10</sup> Awo okabaka ni yeetoola oku ngaloye  
empeta eriku eraama ey'obwakabaka, n'agiwa  
oKamani, iye omutaane wa Kameedasa  
ow'omwibyaire ly'Agagi era omulabe  
w'aBayudaaya.

<sup>11</sup> Okabaka n'amukoba ati, "Empiia ogisigaze,  
n'abantu abo nkwikiriye obakoleku ekyotaka."

<sup>12</sup> Awo oku naku nga ikumi na isatu  
olw'omweri ogusooka, ni beeta abawandiiki  
ba kabaka. Ni bawandiika ekiragiro, omuli  
byonabyona oKamani ebiyalagiire abakungu ba  
kabaka, n'abeekubbemberibe abafuga nabuli  
itwale, n'abeekubbemberi aba nabuli itwale,  
n'abafugi ba buli igwanga. Ni bawandiika  
ebintu oKamani ebiyalagiire omu mpandiika  
eya buli itwale era eya buli igwanga omu lutumu  
lwabwe. Ekiragiro ni bakiwandiika omu liina lya  
kabaka Akaswero, era ni bakiteekaku eraama  
y'empetaye ng'akamanyiciryoke.

<sup>13</sup> Abakwenda ni batwala ekiragiro ekyo  
mu buli itwale okabaka eryafuga. Ekiragiro  
kyabbairemumu okulagira okwita, n'okujigirica,  
n'okumalirawo nakimo aBayudaaya bonabona,  
abatobato n'abakulu, abakali n'abaana, omu  
lunaku lumu nga ikumi na isatu, omu mweri  
ogweikumi na mibiri, igwo omweri ogubeeta  
Adali, n'okunyaga ebintu byabwe.

<sup>14</sup> Ekopi gy'ekiwandiike ky'ekiragiro ekyo ni  
gibba mu buli itwale, ni gikola ng'eiteeka eeri  
abantu bonabona beetegekere olunaku olwo.

<sup>15</sup> Okabaka n'alagira abakwenda ni baaba, ni basaalaania mangu eiteeka eryo omu kibuga ekikulu oSusa. Era okabaka n'oKamani ni batyama okwekubba ekigeni, neye ng'ekibuga kyonakyoona ekikulu oSusa, kiri mu kuwuninkirira.

## 4

### *oMoludekaayi asaba Eseza okuwozererya aBayudaaya*

<sup>1</sup> Awo oMoludekaayi oweyamanyicirye byonabyona ebikwata oku kiragiyo eky'okwita aBayudaaya ekibabbaire bakolere, olw'enima yanyiirire ebizwalobye, ni yeesiba n'ebibenga, ni yeesuka n'eikoke omu mutwe gwonagwona, n'abita omu kibuga ng'akubba enduulu egy'amaani.

<sup>2</sup> Neye n'akoma ku geeti y'olubiri lwa kabaka nandi n'aingira, olw'okubba omuntu azwaire ebibenga babbaire tibamwikirirya okwingira omu lubiri.

<sup>3</sup> Mu buli itwale, eiteeka lya kabaka n'ekiragiroke e gibyatuukire, aBayudaaya ni bakuukulya ino, ni basiiba, ni bamagalica amaliga, ni bakubba enduulu. Era bangi ni beepuuda eikoke ni bagona okwitakali nga beesibire ebibenga.

<sup>4</sup> Abaweererya b'Eseza abakali n'abalaawe, owebaabire e gyali ni bamukobera ebikwata oku Moludekaayi, n'anakuwala ino. N'amuweererya ebizwalo ebyokuzwala omu kifo ky'ebibenga, neye oMoludekaayi nandi n'abiikirirya.

5 Awo Eseza n'ayeta oKasaki omoiza oku baweererya abalaawe aba kabaka ogubabbair e bateekerewo okuweereryanga Eseza, n'amutuma ayabe e giri oMoludekaayi ategeere ekiri okumuteganya era lwaki.

6 Atyo oKasaki n'ayaba e giri oMoludekaayi eyabbair e omu kifo abantu e gibakumbaanira omu kibuga. Ekifo ekyo kyabbair e mumaiso w'egeeti y'olubiri lwa kabaka.

7 OMoludekaayi n'amukobera byonabyona ebyabbair e bimutuukireku, n'obungi bwempi-  
iya oKamani obuyabbair e asuubizire okutwala omwigwanika ly'obwakabaka, singa bajigirica aBayudaaya bonabona.

8 OMoludekaayi n'awa oKasaki ekopi y'ebiwandiiko ebyabbair emu eiteeka eribabbair e bawulucirye omu Susa, eriragira okusaanyawo aBayudaaya. N'amukoba abitwalire Eseza era n'amukoba yeegairire Eseza ayabe eeri okabaka, amusabe akwatire abantube aBayudaaya ekisa.

9 Awo oKasaki n'ayaba n'akobera Eseza, oMoludekaayi ebyakobere.

10 Eseza n'awa oKasaki obukwenda obwokukanjirya oMoludekaayi ati,

11 "Abakungu ba kabaka bonabona n'abantu ab'omu matwalege agaafuga bamaite bati singa wabbaawo omuntu n'owaabba musaiza ooba mukali, aingira omu luuga olw'omunda okwaba okubona okabaka nga tibamwetere, omuntu oyo bateekwa kumwita. Wazira singa okabaka asiirya omwigogwe ogw'ezaabbu okwikirirya omuntu oyo okwingira, omuntu oyo tibamwita.

Neye atyanu enaku 30 egyankubitawo ka-sookeede banjeta okwaba eeri okabaka.”

<sup>12</sup> Owebakobeire oMoludekaayi Eseza ebyakobere,

<sup>13</sup> oMoludekaayi n’amuweererya obukwenda ng’amwiramumu ati, “Tiwaseega oti olw’okubba oli mu lubiri lwa kabaka, niiwe wenkani omu Bayudaaya bonabona owalamakuuwo.

<sup>14</sup> Ekyo kityo olw’okubba singa wasirika omu kiseera kinu, aBayudaaya baaba okusuna obubbeeri obw’okubanunula okuzwa awantu awandi, neye iwe n’ab’enyumba ya iteewo, babajigirice. Neye era naani-so amaite amo ni-ikyo ekyabbaire ekigendererwa ekya kukusuuca onabagereka omu kiseera nga kinu!”

<sup>15</sup> Eseza n’atuma obukwenda ng’airamu oMoludekaayi ati,

<sup>16</sup> “Oyabe okumbaanie aBayudaaya bonabona aamo abali omu kibuga oSusa, musiibe era munsabire. Timwalya waire okubbaaku n’ekimunywa obwire n’omusana, okumala enaku isatu. Nze n’abaweererya bange abakali, twaba okusiiba nga nywena wemusiiba. Oluzwanyuma naaba eeri okabaka newankubbaire nga kyabba kimenya eiteeka. Ooba kufa, naafa!”

<sup>17</sup> Kale oMoludekaayi n’ayaba n’akola ng’Eseza oweyamulagiire.

## 5

### *Eseza ayaniriza okabaka oku kiinulo*

<sup>1</sup> Oku lunaku lwokusatu olw’ekisiibo Eseza ekiyalangiriire yazwaire eganduulaye

ey'obwanabagereka, n'ayaba n'ayemerera omu luuga olw'omunda olw'olubiri lwa kabaka, omumaiso g'eidiro erinene erya kabaka. Okabaka yabbaire atyaime omu ntebeye ey'obwakabaka omu lubiri, ng'alingiriire e namuzigo w'olubiri.

<sup>2</sup> Okabaka oweyaboine onabagereka Eseza ng'ayemereire omu luuga olw'omunda omu lubiri, n'asangaala okumubona, era n'amusiirirya omwigogwe ogw'ezaabbu oguyabbaire akwaite omu ngalo okulaga ati amwikiriirye ayabe e gyali. Eseza n'aigerera e giri okabaka n'akwata empembi w'omwigo gwa kabaka.

<sup>3</sup> Awo okabaka n'amubuulya ati, "Nabagereka Eseza, okoba niki? Era niki ekyosaba? N'owekyabba ekimo ekyokubiri eky'obwakabaka, nakikuwa."

<sup>4</sup> Eseza n'amwiramumu ati, "Singa kwabba kusiimakwo kabaka, oikirirye oize n'oKamani olw'atyanu oku kiinulo ekinkusumbiire."

<sup>5</sup> Awo okabaka n'akoba ati, "Mwanguwe mwete oKamani, tukole ng'Eseza owakobere."

Atyo okabaka n'oKamani ni baaba okulya ekiinulo Eseza ekiyabbaire asumbire.

<sup>6</sup> Owebabbaire balya era nga banywa, okabaka tete n'abuulya Eseza ati, "Atyanu niki ekyotaka? Bakikuwa. Era niki ekyosaba? N'owekyabba kimo ekyokubiri eky'obwakabaka, nakikuwa."

<sup>7</sup> Eseza n'airamu ati, "Ekintaka era ekinsaba niikyo kinu:

<sup>8</sup> Singa mba nsunire obutake omumaisogo kabaka, era singa kibba kikusangaalya kabaka okumpa ekintaka, kale kabaka oikirirye iwe

n’oKamani tete mwize eizo mulye ekiinulo ekinabasumbira. Awo nairamu ekibuulyokyo kabaka.”

<sup>9</sup> OKamani n’azwayo oku lunaku olwo nga musangaali era ng’ajaagaana omu mwoyogwe. Neye oweyaajiirye oMoludekaayi ng’ali oku geeti y’olubiri, nandi n’ayeemerera waire oku-laga akamanyiciryo konakona akakumuwa eki-tiisya ng’abitawo, oKamani n’asunguwalira ino oMoludekaayi.

<sup>10</sup> Neye oKamani n’afuga obusungubwe, n’akanga e wuwe.

Awo n’ayeta abakaagwabe ni baiza omu nyumbaye, n’akoba n’omukaliwe oZeresi okubeeyimbyaku.

<sup>11</sup> OKamani ni yabeepankiraku olw’ebyobusunibwe, n’olw’obungi bw’abaana abaisuka abaali nabo, n’engeri okabaka egiyabbaire amukuliryemu, okumuwa ekifo ekikulu, ekimusuucirye omuntu omukulu okukiraku abafugi n’abakungu abandi bonabona.

<sup>12</sup> Ni yeeyongera okubakoba ati, “N’ekikiraku byonabyona, niikwo okubona ng’onabagereka Eseza, yanjetere ninze zenkani okwaba n’okabaka oku kiinulo ekyasumbire. Era tete anjetere eizo twabe aamo n’okabaka.

<sup>13</sup> Neye ebyo byonabyona tibingasa nga nkaali mbona oMuyudaaya oyo oMoludekaayi ng’atyaime oku geeti y’olubiri lwa kabaka.”

<sup>14</sup> Awo omukaliwe oZeresi n’abakaagwabe bonabona ni bamukoba bati, “Bakukolere akal-abba k’efuuti ooti 75 obugulumali, eizo ama-

keezi osabe okabaka, oMoludekaayi bamwanike okwo afe, olwo oyezye okwaba okulya ekiin-ulo n'okabaka ng'oli musangaali." OKamani n'aseega ati, ago gabbaire malabuki masa. Kale n'alagira ni bakola akalabba.

## 6

### *Okabaka ayebukirya okusiima oMoludekaayi*

<sup>1</sup> Ekiire ekyo, okabaka n'akaya okugona endoolo; kale n'alagira bamuleetere era bamusomere ekitabo ekibawandiikamu ebibbaawo ebisaana okwebukirya omu mulembegwe.

<sup>2</sup> Omu kitabo ekyo n'ayajiryamu ng'oMoludekaayi oweyaloopere oBigusana n'oTeresi, ababiri oku balaawe abakuumi b'oku geeti ya kabaka, ababbairi basalire olukwe okwita iye okabaka Akaswero.

<sup>3</sup> Okabaka n'abuulya abaweereryabe ati, "Ki-tiisyaki, na bukuluki ebibawaire oMoludekaayi okumusiima olw'ekyo?"

Ni bamwiramumu bati, "Mpaawo ekibamukoleire."

<sup>4</sup> Okabaka tete n'abuulya ati, "Naani ali oku luuga awo?" Atyanu omu kiseera ekyo oKamani yabbairi yankutuuka omu luuga lw'olubiri, ng'aizire okutumula n'okabaka oku ky'okwanika oMoludekaayi oku kalabba, akebabbaire bamalire okukolera oMoludekaayi.

<sup>5</sup> Kale awo abaweererya ba kabaka ni bamwiramumu bati, "oKamani niiye ali oku luuga aanu."

Okabaka n'alagira ati, "Mumukobe aingire."

6 OKamani oweyaingiire, okabaka n'amubuulya ati, "Kitiisyaki, na bukuluki ebibawa omuntu okabaka ogwatakire okusiima?"

Atyanu awo oKamani n'aseega omu mwoyo-gwe ati, "Naani ogondi-so okabaka ogwayezya okukolera ekintu okuwa ekitiisya omuntu oyo nga tininze?"

7 Kale oKamani n'airamu okabaka ati, "Omuntu okabaka oguyanditakire okuwa ekitiisya,

8 baleete eganduula okabaka egiyabbaire azwairekuumu, era baleete n'omoiza oku mbalaasi okabaka egyatambuliraku era ombalaasi oyo bamuzwalisye engule y'obwakabaka oku mutwe.

9 Awo eganduula eyo n'ombalaasi, babikwatisye omoiza oku bakungubo kabaka, abakirira nakimo ekitiisya, era okobe omukunguwo oyo azwalisye omuntu oyo iwe kabaka ogwotaka okusiima eganduula eyo, kaisi omuntu nago aniine oku mbalaasi nago, era omukunguwo amutambulye amubitye omu kibuga aakati. Omukunguwo oyo ayabe ng'atumula maaminkirira ati, 'Kinu niikyo ekibakolere omuntu, okabaka ogwatakire okuwa ekitiisya!' "

10 Awo okabaka n'alagira oKamani ati, "Oyanguwe mangu oleete eganduula nago n'ombalaasi, era okole ng'owookobere oku Moludekaayi oMuyudaaya, aali oku geeti y'olubiri lwange atyaime. Tiwalekakuuyo ekintu kadi kimo oku bintu byonabyona ebyotumwire."

<sup>11</sup> Kale oKamani n'aleeta eganduula n'ombalaasi era n'azwalisya oMoludekaayi, n'amuniinisya oku mbalaasi. Awo oKamani n'alungamya ombalaasi okumubitya omu kibuga aakati, ng'ayaba alangirira ati, "Kinu niikyo ekibakolere omuntu, okabaka ogwatakire okuwa ekitiisya!"

<sup>12</sup> Ebyo owebyawoire, oMoludekaayi n'akanga oku geeti ya kabaka. Neye oKamani n'ayanguwa okukanga e wuwe ng'anakuwaire era nga yeebi-ikiriire oku mutwe olw'ensoni.

<sup>13</sup> OKamani oweyatuukire, n'akobera omukaliwe oZeresi n'abakaagwabe bonabona, nabuli kintu ekimutuukireku.

Awo abawi b'amalabuki ba Kamani abo n'oZeresi omukaliwe, ni bamukoba bati, "Ng'owebatandiikire okukwica iwe okubba ansi wa Moludekaayi, ate nga Muyudaaya, tiwamwezye. Era mazima oyaba kubbeera nakimo ansiwe."

<sup>14</sup> Awo owebabbaire nga bakaali batumula naye, abaweererya abalaawe ba kabaka ni batuuka ni batoolawo mangu oKamani ni bamutwala oku kiinulo Eseza ekiyabbaire asumbire.

## 7

### *OKamani bamwanika oku kalabba*

<sup>1</sup> Awo okabaka n'oKamani ni bakanga okulya ekiinulo e wa nabagereka Eseza,

<sup>2</sup> era oku mulundi ogwo ogwokubiri, owebabbaire nga bali oku byokunywa, okabaka tete n'abuulya Eseza ati, "Nabagereka Eseza, niki ekyotaka nkukolere? Dala nakikukolera. Era

niki ekyosaba? Dala nakikuwa n'owekyabba kimo kyokubiri eky'obwakabaka bwange."

<sup>3</sup> Awo onabagereka Eseza n'amwiramumu ati, "Singa mba nsunire obutake omumaisogo mukulu kabaka, era owekibba nga kikusangaalya kabaka okumpa ekinsaba, nkusaba bwomi bwange kubbaawo, era nkwegairira, bantu bange kutabaita.

<sup>4</sup> Batuwaireyo, nze n'abantu bange batwite, batujigirice, era batumalirewo nakimo. Singa babbaire batuwaireyo kubba bagalama abasaiza n'abakali, nankusirikire nandi ni nkuteganya kabaka, newankubbaire nga omulabe tiyandiyezerye okwiriryawo okabaka ebiyandibaire afiiriirwe."

<sup>5</sup> Awo okabaka Akaswero n'abuulya onabagereka Eseza ati, "Naani oyo? Era omuntu oyo ali yaina ali kutaka eino okukola ekintu ng'ekyo?"

<sup>6</sup> Awo Eseza n'amwiramumu ati, "Omulabe waiswe atuyigania, niiye omusaiza oyo omubimubbi oKamani."

Awo oKamani n'atya ino omumaiso ga kabaka n'onabagereka.

<sup>7</sup> Okabaka n'asetuka ng'aizwire obusungu, n'alekaawo ebyokunywa, n'awuluka e nza, n'ayaba omu misaale gy'omu luuga lw'omu lubiri. OKamani iye awo n'abona ng'okabaka amaliriire kumukola kabbikabbi, kale n'asigala okwegairira onabagereka Eseza okumulamya.

<sup>8</sup> Awo okabaka n'aira okuzwa omu misaale gy'omu luuga lw'omu lubiri, n'akanga e gibabaire banywera, n'ayajirya oKamani ng'agwire

oku mazwi aabigere by'Eseza oku kityamo Eseza oku yabbaire atyaima.

Awo okabaka ni yeewunya ino ati, "Omusaiza onu ataka n'okukwatira onabagereka okalijata aanu zena nga ndiwo omu lubiri lwange?"

Okabaka oweyabbaire yankumala okutumula ekyo, ni babiika oKamani oku maiso.\*

<sup>9</sup> Awo oKalubona omoiza oku balaawe abaweererya okabaka n'akoba ati, "Kaisi era oKamani yabbaire akolere n'akalabba omu kisitokye ak'okwanikaku oMoludekaayi eyalamirye obwomi bwa kabaka. Akalabba ako obuwanyu okwaba engulu efuuti ooti 75."

Okabaka n'alagira ati, "Mwabe mumwanike okwo."

<sup>10</sup> Kale ni baaba baanika oKamani oku kalabba akeyabbaire ategereka kwanikaku Moludekaayi. Awo obusungu bwa kabaka ni bwikaikana.

## 8

### *Okabaka awa ekiragirow okulamy aBayudaaya*

<sup>1</sup> Awo oku lunaku olunanyere olwo oluzwanyuma lw'okufa kwa Kamani, okabaka Akaswero n'awa onabagereka Eseza ebintu byonabyona ebyabbaire ebya Kamani omulabe w'aBayudaaya. Eseza n'akobera okabaka ati oMoludekaayi amuliku oluganda, era ni bamwikirirya okwaba omumaiso ga kabaka.

<sup>2</sup> Era okabaka ni yeetoolaku oku lunwe empetaye eriku eraama y'obwakabaka, egiyabbaire

---

\* **7:8 7:8** Babiika oKamani oku maiso. Kyabbaire kitegeeza muntu ogubali kutegeka kumwanika ku kalabba.

atoire oku Kamani, n'agiwa oMoludekaayi. Era Eseza n'akwatisya oMoludekaayi obuvunaanyizibwa obw'okulabiriranga ebintu byonabyona ebyabbaire ebya Kamani.

<sup>3</sup> Awo Eseza ni yeeyongera okwegairira okabaka, n'agwa aabigere bya kabaka nga waamagalica amaliga. Era n'asaba okabaka okukomya entegeka embiibbi oKamani ow'omwibyaire ly'Agagi, egiyabbaire akoleire aBayudaaya.

<sup>4</sup> Awo okabaka n'asiirya omwigogwe ogw'ezaabbu okulingirirya Eseza okumwikirirya okutumula. Era Eseza n'asetuka, n'ayemerera omumaiso ga kabaka,

<sup>5</sup> kaisi Eseza n'akoba ati:

“Singa kibba kiti kabaka okisiimire, era singa mba nsunire obutake omumaisogo era ng'obona oti niikyo ekituuce ekyokukola, owuluce ekiragi- giro ekisalamu ekiragi oKamani omutaane wa Kameedasa, ow'omwibyaire ly'Agagi, ekiyakolere okutaka okumalirawo nakimo aBayudaaya abali omu matwalego gonagona kabaka.

<sup>6</sup> Mpezya ntya okuguminkiriza okubona akabbikabbi nga katuuka oku bantu b'eigwanga lyange? Ooba mpezya ntya okuguminkiriza okubona nga bajigirica abantu b'omu kisito ky'e waiswe?”

<sup>7</sup> Awo okabaka Akaswero n'airamu onabagereka Eseza n'oMoludekaayi oMuyudaaya ati, “Olw'okubba oKamani yalumbire aBayudaaya, mpaire Eseza ebintu byonabyona ebibbaire ebya Kamani, era n'oKamani ni bamwanika oku kalabba.

<sup>8</sup> Atyanu muwandiike ekiragiyo ekindi omu liina lyange nze okabaka, oku lw'aBayudaaya ekikirira nakimo okubakolera ng'owemubona, era muteekeku n'eraama eri oku mpeta ya kabaka. Ekyo kityo olw'okubba, mpaawo ekiwandiiko ekibakolere omu liina lya kabaka era ni bakiteekaku n'eraama y'empeta ya kabaka ekibayezya okucuusa."

<sup>9</sup> Amangu eino okabaka n'atumisya abawandiikibe oku naku nga 23 omweri ogwokusatu, igwo omweri ogwa Sivani. Abawandiiki abo ni bawandiika na buli kimo ng'oMoludekaayi oweyabalagiire baweererye aBayudaaya, n'abeekubbemberi bonabona, n'abakungu ababbairi abafuga amatwale 127, okuzwera e Buyindi okutuuka e Kuusi. Ekiragiyo ekyo bakiwandiikire ni bakiweererya mu buli itwale omu lutumu lwalyo n'empandiika yaalyo, n'eeri aBayudaaya bona omu lutumu olwabwe era omu mpandiika eyaabwe.

<sup>10</sup> OMoludekaayi n'akiwandiika omu liina lya kabaka Akaswero, n'akiteekaku n'eraama eri oku mpeta ya kabaka. N'akiwa abakwenda ab'oku mbalaasi egiiruka eino, egibapitire kukolanga mirimo gya kabaka, ni bakitwala mangu.

<sup>11</sup> Ekiwandiiko kya kabaka ekyo ni kiwa aBayudaaya abali mu buli kibuga obwezye okukumbaana, n'okwetaasa. Era ni babba n'obwezye okwita, n'okumalirawo nakimo amaje gonagona aga buli igwanga ooba itwale, agaabbanga gabalumbire ibo aBayudaaya, n'abakali baabwe n'abaana baabwe. Era

ni babba n'obwezye n'okwenyagira n'ebintu eby'abalabe baabwe.

<sup>12</sup> Olunaku olubalondere ekiragiyo ekyo okutandiika okukola omu matwale gonagona aga kabaka Akaswero, lwabbaire enaku nga ikumi na isatu omweri ogweikumi na mibiri, igwo omweri ogw'Adali.

<sup>13</sup> Ekopi y'ekiragiyo ekyo babbaire n'okugiweererya ng'eiteeka mu buli itwale, n'okugimanyikisya abantu mu buli igwanga, kaisi olwo aBayudaaya bayezye okubba bategeke oku lunaku olwo okunyaana abalabe baabwe.

<sup>14</sup> Kale abakwenda, nga bakolesya embalaasi gya kabaka, ni bairuka bakitwala olwa kabaka okubalagira okukitwala. Era ekiragiyo ekyo ni bakitwala n'omu Susa ekibuga ekikulu.

<sup>15</sup> Awo oMoludekaayi n'azwa omu lubiri lwa kabaka ng'azwaire ebizwalo bya kabaka ebya bbululu n'ebyeru, n'omusibiro omutukuliikiriri ogwa lineni omusa, n'engule ey'ekitiisya ey'ezaabbu. Era abantu b'omu kibuga oSusa ni bajaagaana era ni basangaala.

<sup>16</sup> Awo aBayudaaya ni babba nakusani, ni basangaala, ni bajaagaana, era ni babba n'ekitiisya.

<sup>17</sup> Mu buli itwale na mu buli kibuga, ekiragiyo kya kabaka e gikyatuukanga, aBayudaaya basangaalanga ni bajaagaana, ni basumba embaga era ni bakulya olunaku olwo ni bawuumula. Abantu ab'amawanga agandi bangi ni batuuka n'okwesuuca aBayudaaya, olw'okubba batiire aBayudaaya ekibabbaire bayezya okubakola.

## 9

*ABayudaaya bajigirica abalabe baabwe*

<sup>1</sup> Awo enaku nga ikumi na isatu omweri ogweikumi na mibiri, igwo omweri ogwAdali, olunaku olwabbairi olw'okutuukiririryaku ekiragirow n'eiteeka okabaka ebiyawaire, era abalabe b'aBayudaaya olubabbairi basuubirira okubawanguliraku owerwatuukire, ebintu ni bibacuukira, aBayudaaya ni babba niibo abawangula abalabe baabwe omu kifo ky'abalabe baabwe okubawangula.

<sup>2</sup> ABayudaaya ni bakumbaanira omu bibuga e gibaabbanga batyaime omu matwale gonagona aga kabaka Akaswero, okulwanisya nabuli muntu eyabbairi agezyaku okubakolaku akabbikabbi. Era nandi ni wabbaawo ayezya okubalwanisya olw'okutya abantu bonabona abamawanga agandi omu bibuga e gibabbanga batyaime okubabbairi nakwo.

<sup>3</sup> Ababbairi omu bifo ebitongole ng'abafugi, n'abeekubbemberibe ab'amatwale, n'aBagavana, aamo n'abakungu ba kabaka, bonabona ni batuuka n'okubbeera aBayudaaya, olw'okubba babbairi batiire oMoludekaayi.

<sup>4</sup> Ekyo kityo olw'okubba oMoludekaayi yabbairi atyanu muntu mukulu omu lubiri lwa kabaka, n'eitutumulye nga lituuka n'omu matwale gonagona ag'obwakabaka era omusaiza oyo oMoludekaayi, ni yeeyongeranga bweyongereri okubba ow'amaani.

<sup>5</sup> ABayudaaya ni baita abalabe baabwe bonabona nga bakolesya empiima, ni

babajigirica. Era ni bakola ababacaawa na buli kintu ekibatakire okubakola.

<sup>6</sup> Era omu Susa, ekibuga ekikulu, aBayudaaya ni bajigirica abantu 500.

<sup>7</sup> Omu bantu abo baitiiremu n'oPalusanidasa, n'oDalufoni, n'Asupasa,

<sup>8</sup> n'oPolasa, n'Adaliya, n'Alidasa,

<sup>9</sup> n'oPalumasita, n'Alisayi, n'Alidayi, n'oVaizasa,

<sup>10</sup> ibo abo bonabona eikumi ababbairi abataane ba Kamani omulabe w'aBayudaaya, oKamani eyabbairi omutaane wa Kameedasa. Neye tibanyagire ekintu ky'abantu abo abebaitire kadi kimo.

<sup>11</sup> Awo ni bakobera okabaka oku lunaku olunanyere olwo obungi bw'abantu abebaitiire omu kibuga ekikulu oSusa.

<sup>12</sup> Okabaka n'akoba onabagereka Ezeza ati, "Omu kibuga ekikulu oSusa, aBayudaaya bajigiricirye abantu 500 n'abataane ba Kamani eikumi. Kale abantu bameka abebaitire omu matwale gange gonagona? Atyanu otaka niki? Bakikuwa. Ooba, niki ekyosaba? Era kyona bakikuwa."

<sup>13</sup> Ezeza n'airamu ati, "Singa kibba kikusan-gaalisya kabaka, owe aBayudaaya abali omu Susa olukusa, eizo bairemu okukola ekyo, ekibabakiriirye okukola olwatyanu. Era oganye n'emirambo eikumi egy'abataane ba Kamani, bajaanike oku kalabba."

<sup>14</sup> Kale awo okabaka n'alagira bakikole, era ekiragiho ni bakiranga omu Susa, era emirambo egy'abataane ba Kamani eikumi, ni bajaanika oku kalabba.

<sup>15</sup> ABayudaaya ababbaire omu Susa ni beekumbaania oku naku nga ikumi na ina omweri ogw'Adali, era ni baita abantu 300 omu kibuga ekyo, neye nandi banyaga ekintu ky'abantu abo kadi kimo.

<sup>16</sup> Omu kiseera ekinanyere ekyo aBayudaaya abandi ababbaire omu matwale agandi aga kabaka bona ni beekumbaania, okwekuuma n'okwetaasa abalabe baabwe abo. Ni baita abalabe abo 75,000 neye nandi banyaga ekintu ky'abantu abo kadi kimo.

<sup>17</sup> Ekyo kyabbairewo enaku nga ikumi na isatu omweri ogw'Adali, kaisi oku naku nga ikumi na ina, ni bawuumula ni balusuuca lunaku lw'okuliiraku mbaga n'okusangaala.

### *Embaga ya Pulimu*

<sup>18</sup> ABayudaaya ababbaire omu Susa, ni bakumbaana oku naku nga ikumi na isatu, n'okwikumi na ina. Okwikumi na itaanu ni bawuumula, ni balusuuca lunaku lw'okuliiraku mbaga n'okusangaala.

<sup>19</sup> Ekyo niikyo ekigira aBayudaaya ab'omu byalo, bakulya olunaku olweikumi na ina omu mweri gw'Adali ng'olunaku lw'okusangaaliraku era lw'embaga, irwo olunaku lw'okuweereryanganiraku ebirabo n'ebyokulya.

<sup>20</sup> OMoludekaayi n'awandiika ebyo byonabyona ebyabbairewo, era n'aweererya ekiwandiko ekyo eeri aBayudaaya bonabona ababbaire okumpi n'e yala omu matwale gonagona aga kabaka Akaswero,

21 ng'abalagira okukolanga omukolo ogw'okujaagaananga nabuli mwanka oku naku ginu: Olweikumi na ina n'olweikumi na itaanu omweri ogw'Adali.

22 Egyo nga niigyo enaku, aBayudaaya okubeeramiiryeku abalabe baabwe. Ogwo niigwo omweri ogwasuukire ogw'eisangaalo omu kifo eky'enima, era ogw'okujaagaanirangamu omu kifo ky'okwekondamirangamu. Babalagiire okusuuca enaku egyo gy'okuliirangaku mbaga, era gy'okusangaalirangaku, era gy'okuweereryanganirangaku byokulya, n'okugabirangaku badoobi birabo.

23 Kale aBayudaaya ni baikirirya okukolanga ekyo ekibabbaire batandiikire, era ng'oMoludekaayi oweyabawandiikiire.

24 Ekyo kyabbaire kityo olw'okubba oKamani omutaane wa Kameedasa, ow'omwibyaire ly'Agagi era omulabe w'aBayudaaya bonabona, yabbaire asalire olukwe okubajigirica, era yabbaire akubbisirye akalulu, iko akebeetere oPuli ak'okubajigirica n'okubasaanyawo.

25 Neye Eseza oweyamanyikisirye okabaka olukwe olwo, okabaka n'awuluca ekiragirowo mubuwandiike ati olukwe oKamani oluyabbaire asalire okwita aBayudaaya, lucuukiire niye oKamani. Era ekiragirowo ekyo ni kikoba kiti, oKamani n'abataanebe niibo abebali n'okwanika oku kalabba.

26 Eyo niyo ensonga kagira enaku egyo bajeetere Pulimu ekizwa omu kibono oPuli. N'olwekyo olw'ebibono byonabyona ebyabbaire

omu kiragiyo ekyo, n'olw'ebyo ebibabbaire baboine omu nsonga eyo, n'olw'ebyo ebyabbaire bibatuukireku,

<sup>27</sup> aBayudaaya abo ibo abananyere ni balyesu-ucirya iteeka lyabwe n'eibyaire lyabwe, era ni libba lya buli eyabeeyimbyangaku. Lyabbaire likoba liti, baabbanga n'okukulya enaku egyo gyombi omu biseera byagyo nabuli mwanka anambula kugonerya.

<sup>28</sup> Era basalirewo bati enaku egyo bagye-bukiryenge era bagikulyenge mu buli mulembe, na mu buli kisito, na mu buli itwale, na mu buli kibuga. Era bati enaku egyo egya Pulimu bali n'okutagitoolawo naire omu Buyudaaya, waire okulekeraawo okugikulyanga paka mu b'eibyaire lyabwe.

<sup>29</sup> Awo onabagereka Eseza omwala w'Abbikairi, n'oMoludekaayi oMuyudaaya ni bawandiika ekiwandiiko ng'ekyokubiri ekitumula oku Pulimu, era ni bakiwandiika n'obwezye bwonabwona olw'okutaka okukigumya.

<sup>30</sup> Ekiwandiiko ekyo ni bakiweererya aBayudaaya bonabona omu matwale 127 ag'obwakabaka bw'Akaswero, nga kibatakirya eidembe, era nga kibakubbiriza okubba ab'amazima.

<sup>31</sup> Bakiwandiikire okukakasa enaku egyo egya Pulimu, omu biseera byagyo, ebibateekerewo ng'oMoludekaayi oMuyudaaya n'onabagereka Eseza owebabalagiire ng'aBayudaaya abananyere owebeetekeirewo ebiragiyo eby'okusiibanga, n'ebiseera

eby'okwekondamirangamu ibo n'ab'eibyaire lyabwe.

<sup>32</sup> Awo ekiwandiiko ky'Eseza ni kikakasa amateeka ga Pulimu, era ekintu ekyo ni bakiwandiika omu byafaayo.

## 10

### *Obukulu bw'Akaswero n'oMoludekaayi*

<sup>1</sup> Awo okabaka Akaswero n'agereka abantu ab'omu bwakabakabwe omusolo, ab'oku lukalu n'ab'omu bizinga by'omu nyanza oMeditereniani.

<sup>2</sup> Ebyo byonabyona ebiyakolere ebiraga obwezyebwe n'amaanige, era n'ebyo ebiraga ng'okabaka oweyatuucirye oMoludekaayi oku bukulu, bakiwandiikire omu kitabo eky'eByomumirembe egy'abakabaka b'e Perusiya n'e Mediya.

<sup>3</sup> OMoludekaayi oMuyudaaya, niiye eyaiririranga oku kabaka Akaswero omu kitiisya, era niiye eyabbaire omukulu omu Bayudaaya. ABayudaaya abainaye bamutakanga, olw'okubba bonabona yabakoleranga ebisa, era ng'abasakira ebisa okuzwa eeri okabaka oyo.

**ENdagaano eMpyaka oMu Lugwere**  
**Gwere: Endagaano Empyaka Omu Lugwere (Bible)**

copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Gwere

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-03

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files  
dated 3 May 2025

03698e2d-9c8d-5b1f-bc49-b0066e860180